

 Datum
2016-09-09

 Kommunledningskontoret
Katarina Lundin, 0533-68 15 09
katarina.lundin@saffle.se

Dnr KS 2016-000215

 Ert dnr Fi 2016/02568/K **REGERINGSKANSLIET**
Finansdepartementet - Registratorn

 Finansdepartementet
103 33 Stockholm Ink. 2016 -09- 2 6

Till Dnr. F 2016/02568/K

Yttrande över betänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Sammanfattning

Säffle kommun tillstyrker utredningens förslag om att dela in landet i sex nya län och landsting för att skapa förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet.

Kommunen tillstyrker vidare att Värmlands län läggs samman i ett nytt län enligt utredningens förslag, dock med benämningen Västra Sveriges län. Den troliga engelska översättningen ”West Sweden County” blir mer internationellt gångbar.

Kommunen tillstyrker slutligen att länsindelningen träder i kraft den 1 januari 2018 och att den nya landstingsindelningen träder i kraft den 1 januari 2019.

Bakgrund

Säffle kommun har erhållit delbetänkandet Regional indelning- tre nya län för yttrande. Kommunen avger härmed följande yttrande.

Allmänna synpunkter

Säffle kommun anser att det är positivt med samordnad regional indelning av statliga myndigheter vilket förväntas leda till ökad helhetssyn vid myndighetssamverkan och en mer jämlik resursfördelning.

Det är vidare viktigt med en samhällsorganisation med kraftfulla län och landsting som stärker tillväxten i hela landet, även utanför storstadsregionerna.

Slutligen är det positivt för demokratin, att samla verksamhet och uppgifter hos direktvalda landsting som i framtiden också kommer att ansvara för det regionala tillväxtarbetet.

5. Utmaningar för samhällsorganisationen

Den demografiska utvecklingen är oroande då den innebär en ökning av den åldrande befolkningen vilket i sin tur ökar försörjningsbördan för invånare i arbetsför ålder. Detta kräver en stark regional tillväxt för att bibehålla välfärden och service till invånare i hela landet. En omstrukturering till jämstarka regioner som har möjlighet att planera och samordna sin verksamhet är nödvändig för att klara utmaningarna.

Säffle kommun kan tydligt se utmaningar när det gäller kompetensförsörjning till kommunens förvaltningar liksom till delar av

näringslivet. Samtidigt brottas kommunen med hög arbetslöshet, särskilt bland unga. Med storregioner ökar möjligheterna till en väl utvecklad kollektivtrafik som möjliggör pendling, utbildning, forskningscentra, samt större och fler investeringar i regionen.

Det är också ytterst angeläget med likvärdig vård av god kvalitet. Har vi en stor region möjliggörs också investeringar i vårdsektorn som kommer alla till del.

6. Hur kan större län bidra till tillväxt och utveckling?

Ett större län innebär inte per automatik en bättre förutsättning för regional utveckling. Idag kan vi se en tydlig ökande urbanisering där större städer växer och utvecklas medan landsbygden tappar invånare och företag. Det blir en stor utmaning för en ny storregion att skapa förutsättningar för utveckling i hela regionen. Det är dock mycket önskvärt att man enas om en enhetlig regional indelning i Sverige vilket underlättar för olika myndigheter, organisationer och företag.

6.1 Ett konkurrenskraftigt globalt näringsliv och en positiv utveckling av välfärden

Det är de multinationella koncernledningarna som utgör den stora motorn i vår ekonomi. Och deras val av placering och satsning beror på lokala förutsättningar bl.a. i form av infrastruktur, kompetens och tillgänglighet. Det blir därför avgörande att den nya regionen medverkar till att skapa dessa förutsättningar, inte bara i regionens redan nu starka tillväxtområden utan även i landsbygdskommunerna.

6.2 Funktionella arbetsmarknader som grund för global konkurrenskraft och inhemsk välfärd

Den viktigaste faktorn för tillväxt är enligt företagsledarna tillgång till kvalificerad arbetskraft, forskning, en fungerande infrastruktur och ett gott företagsklimat. Kvalificerad arbetskraft får vi genom attraktiva bostadsorter, bra infrastruktur och en utbyggd kollektivtrafik.

Resursfördelningen inom en ny Västra Götalandsregion kommer att bli en stor utmaning. Det vore av värde om kommande utredningar närmare kunde utveckla och beskriva problematiken kring starka regioncentra kontra landsbygd i ett tillväxtperspektiv.

6.3 Stora län för funktionella arbetsmarknader och global konkurrenskraft i landet

Länen i Sverige blir kanske mer jämnstarka och kan hävda sig bättre internationellt med den föreslagna nya länsindelningen. För mindre landsbygdskommuner kvarstår dock många problem, t ex kreditvärdighet för företag som vill etablera sig på mindre orter som Säffle.

Landstinget i ett större län får större resurser för planering och regional utveckling vilket är positivt. Kommunen har dock farhågor att dessa resurser koncentreras till redan tillväxtstarka områden och att det lokala perspektivet för landsbygden glöms bort.

7. En ändamålsenlig regional samhällsorganisation

Den kraftiga regionala obalansen som idag finns i Sverige måste åtgärdas. Vi kan inte fortsätta ha tre starka storstadslän där över hälften av befolkningen

bor och till mestadels arbetar, medan resterande delen av befolkningen bor i övriga arton län.

Närvaron av statliga myndigheter i riket är också splittrad och i obalans. Det försvårar samordning, kontakter myndigheter emellan och snedvriden resursfördelningen. Den statliga myndighetsstrukturen måste bli samlad och likvärdig i hela landet.

8.2 Utgångspunkter för indelning i nya län

Säffle kommun tillstyrker utredningens utgångspunkter för indelning i nya län och landsting.

8.2.1 Jämnstarka län och landsting

Säffle kommun är enig med utredningen om att det är viktigt att skapa jämlikhet bland länen och landstingen för ökad regional utveckling och tillväxt.

8.2.2 Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling

Genom bildandet av större och starkare landsting får de nya länen en bättre planerings- och förhandlingskapacitet. Här ligger möjligen en vinst i att bättre kunna koordinera insatser på en regional nivå. Men detta behöver fortfarande inte betyda att rätt prioriteringar görs för att gynna hela regionen. Småkommunerna i Västra Götalandsregionen har det svårt redan idag.

8.2.3. Förmåga att ansvara för det regionala hälso- och sjukvårdssystemet inklusive regionsjukvården

Säffle kommun tillstyrker att färre och större landsting bildas med ökad helhetssyn och bättre förutsättningar för samordning, ledning och styrning av hälso- och sjukvårdsverksamheten.

8.3 Demokrati och legitimitet

Säffle kommun instämmer i beskrivningen av komplexa samverkanskonstellationer som behandlar stora frågor vilket undergräver helhetssynen och fokuserar på medborgarna i det egna länet. Med större län och landsting kommer folkvalda att företräda invånarna i hela regionen vilket skapar legitimitet och ökar demokratin. Kommunen tror också att beslutsprocesserna blir mer effektiva och transparanta vilket ökar invånarnas förtroende för beslutsfattare, känsla av delaktighet och möjliggör ansvarsutkrävande.

9. Sex nya län

Säffle kommun tillstyrker att det skapas sex nya län för att minska den regionala obalansen och skapa jämlika förutsättningar i olika delar av landet.

13. Västra Götalands län

13.1 Näringsliv och regional utveckling

Värmland län och Västra Götaland skiljer sig idag åt på många punkter. Den tydligaste skillnaden är befolkningen i de båda länen där Värmlands befolkning inte ens utgör en tiondel av Västra Götalands befolkning. Vad kommer detta att innebära när det nya landstinget sedan ska prioritera och fördela resurser? Näringslivet ser olika ut i Värmland och Västra Götaland och därmed finns det också olika behov av satsningar och utveckling.

Kommunen anser det positivt att det nya länet har gräns mot Norge och den tillväxtstarka Osloregionen.

Vänern är både en stor resurs men även ett geografiskt hinder, om den nya regionen inte vill satsa på en mer intensiv sjöfart. Men att ha Vänern i centrum av länet kan ha mycket positiva effekter för näringsliv, rekreation och infrastruktur.

13.2 Kultur

Det är positivt att kultursamverkansmodellen ses som en viktig faktor i en större region där samverkan och samproduktioner kan utvecklas. Vikten av tillgång till kultur av god kvalitet måste möjliggöras även för boende på landsbygden vilket kan bli den stora regionens utmaning. Fler regionala kulturinstitutioner, som i sitt uppdrag bör ha ett utökat ansvar för hela regionen oavsett den tidigare regionuppdelningen, ger en möjlighet till ett kulturutbyte som kan ge invånarna nya kulturupplevelser och erfarenheter.

13.3 Arbetsmarknadsregioner, pendling, infrastruktur och kollektivtrafik

Säffle kommun ställer sig frågande om uttalandet i betänkandet att Säffle kommer att ingå i Dalslands arbetsmarknadsområde. Säffles befolkning arbetspendlar till många olika orter utanför Dalsland: Karlstad, Trollhättan, Vänersborg men förstås också Åmål. Även Göteborg har blivit ett allt viktigare mål för arbetspendling de senaste åren.

Det är viktigt för små landsbygdskommuner som Säffle med en bra infrastruktur och en väl utbyggd kollektivtrafik.

Infrastrukturen måste planeras utifrån den nya funktionella regionen. Kollektivtrafiken kommer att spela en mycket viktig roll i den fortsatta utvecklingen av det nya länet. Kollektivtrafikens marknadsandel behöver öka och är en viktig faktor för hållbar utveckling och ekonomiskt tillväxt.

Det är viktigt att skapa en gemensam bild av det nya länets förutsättningar som grund för det storregionala samarbetet och kommande prioriteringar. Tyngden som ett större län får måste också användas effektivt och kontinuerligt i förhållande till statliga myndigheter. På regional nivå är påverkansutrymmet begränsat avseende investeringar i infrastruktur i allmänhet och i järnväg i synnerhet. Det är därför viktigt att de nya regionala organen formulerat tydliga mål, visioner och prioriteringar som gynnar helheten.

För kollektivtrafiken är ett större län en fördel för resenärerna: ett sammanhängande biljettsystem med gemensam prissättning och tidtabell. Samtidigt blir det lättare att tänka i större stråk vilket är viktigt när folk reser allt längre till sina arbeten. En stor satsning bör göras på att utveckla tågtrafiken Göteborg – Karlstad, med snabbtåg och vidare anslutningar mot Stockholm och Oslo. Därutöver behöver lokaltåg finnas som angör alla kommuners stationer. Stannar tågen inte längre i de mindre kommunerna utarmas landsbygden. Dessutom krävs satsningar på de stora pendlingsstråken med snabba bussförbindelser samt bra matartrafik till dessa. För landsbygden är kollektivtrafiken en nyckel för vidare utveckling och överlevnad.

Organisatoriskt sett anser Säffle kommun att det är positivt med en enda kollektivtrafikorganisatör och en enda kollektivtrafikmyndighet. Samtidigt är

det dock viktigt att regionkontor finns för båda med bra kontakt till kommunerna och en bra lokal förankring. Det är vidare angeläget att tydligt utpeka noder och stråk för kollektivtrafiken. De gamla länsgränserna ska inte ha någon betydelse för hur kollektivtrafiken byggs upp.

Mycket viktigt är också godstransporterna på järnväg för våra lokala industrier. Det krävs en större kapacitet på järnvägen för godstransporter och en bättre tillgänglighet till containerhamnen i Göteborg.

13.4 Hälsa- och sjukvården

Säffle kommun är av samma mening som utredningen och bedömer att föreslagen länsindelning där Värmlands län går samman med dagens Västra Götalands län kommer att främja likvärdig och tillgänglig vård med hög kvalitet. Det medför ett bättre underlag för smala specialiteter och utveckling av länssjukvård genom utbildning, kunskapspridning och möjlighet till klinisk forskning.

13.5 Landstingets ekonomi

I avsnittet ”Effekter på det kommunala utjämningsystemet” konstaterar utredarna att det nya landstingets och kommunernas länsvisa skattesatser måste harmoniseras. Skattesatsen i Västra Götalands län är med 9,67 procent högre än i Värmlands län med 9,03 procent (efter korrigerering för kollektivtrafiken) vilket medför att den länsvisa skattesatsen i tidigare Värmlands län ökar till 9,58 procent. Eftersom skattesatsen ska harmoniseras med kommunsektorns, minskar den länsvisa skattesatsen i inkomstutjämnningen för Värmlandskommunerna med 0,55 procentenheter. Enligt Region Värmlands beräkningar (som bygger på utredningens siffror från år 2010) blir nettoeffekten av skatteväxlingen för kollektivtrafiken och regionbildningen att utdebiteringsbehovet i Säffle ökar med 10 öre, vilket motsvarar knappt 3 mnkr. Samtidigt minskar landstingets utdebiteringsbehov ungefär motsvarande. Frågan om justering kan därför behöva lyftas.

13.6 Demokratiaspekten

Säffle kommun instämmer i utredningens bedömning att det demokratiska inflytandet kommer att öka och ersätta svåröverskådlig och komplex beslutprocess. Ett ökat verksamhetsansvar för större landsting kommer förhoppningsvis också att öka kunskapen om och intresse för lokal och regional politik. Ansvarsfördelningen mellan kommun och landsting blir också tydligare.

13.8 Namn på länet

Säffle kommun avstyrker utredningens förslag. Kommunen anser att det är viktigt för det nya länets identitet att det också får ett helt nytt namn som även värmlänningar upplever sig delaktiga i. Det nya länets geografiska område utvidgas till det dubbla vilket borde avspeglas i ett nytt namn.

Kommunen föreslår att det nybildade länet istället får benämningen Västra Sveriges län. Begreppet ”västra och väst” är idag vedertaget; tidigare West Sweden, Västsvenska handelskammaren, Högskolan Väst m.fl. Dessutom skulle den troliga engelska översättningen ”West Sweden County” vara internationell mer gångbar.

13.9 Residensstad

Säffle kommun tillstyrker att Göteborg blir det nya länets residensstad.

14. Det regionala tillväxtarbetet i länen

Det är positivt med ett direktvalt landsting som har utvecklingsansvar och som arbetar med det regionala tillväxtarbetet samt upprättande och fastställande av länsplaner för regional transportinfrastruktur. Men kommunen har svårt att bilda sig en uppfattning om huruvida det i framtiden kommer att finnas mer eller mindre resurser för utveckling.

Kommunen ställer sig fråganden till vad som händer med stödpengarna såsom företagsstöd, investeringsstöd, strukturmedel och övriga EU-medel. Det är dessa medel som idag har en mycket stor betydelse för näringslivet i Värmland och det är dessa medel som skapar tillväxt.

Marknadsläget i Säffle kommer inte att förändras bara för att vi ingår i en större region. Småföretag på landsbygden får inte möjlighet att utvecklas. Vi är beroende av företagsstöd då kreditvärdigheten är extrem låg för satsningar på den svenska landsbygden.

15. Länsstyrelser i de föreslagna länen

Säffle kommun tillstyrker utredningens förslag att det ska finnas flera verksamhetsorter i varje län. Det är också viktigt ur demokratisynpunkt att verksamheterna fördelas i länet.

Kommunen tillstyrker också att länsstyrelserna i Värmlands län och Västra Götalands län går samman i ett gemensamt län. Länet ska benämnas enligt vad kommunen föreslagit ovan, d v s Västra Sveriges län.

16. Val i samband med indelningsändringar

Säffle tillstyrker föreslagen valkretsindelning men föreslår att kretsarna istället benämns Västra Sveriges norra valkrets och Västra Sveriges södra valkrets.

Dag Rogne
Kommunstyrelsens ordförande

§ 195

Dnr 2016-000215

Yttrande över delbetänkandet Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ärendebeskrivning

Säffle kommun har skickats delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) för yttrande. Betänkandet innehåller förslag på att bilda tre nya län och motsvarande landsting i syfte att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer. Utredningen föreslår följande tre nya län: Norrlands län, Svealands län och Västra Götalands län. I det sistnämnda länet ska dagens Västra Götalands län och Värmlands län ingå. Länsindelningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 och landstingsindelningen den 1 januari 2019. Remisstiden utgår den 6 oktober 2016.

Betänkandet återfinns i sin helhet hos regeringskansliet och nås genom länken <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/06/sou-201648/>.

Säffle kommun anser att det är positivt med samordnad regional indelning av statliga myndigheter vilket förväntas leda till ökad helhetssyn vid myndigheternas samverkan med kommunerna.

Det är vidare viktigt med en samhällsorganisation med resursstarka län och landsting som stärker tillväxten i hela landet, även utanför storstadsregionerna.

Slutligen är det positivt för demokratin att samla verksamhet och uppgifter hos direktvalda landsting som i framtiden också kommer att ansvara för det regionala tillväxtarbetet.

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna Säffle kommuns yttrande över betänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) och överlämna detsamma till Finansdepartementet.

Beslutsunderlag

Remiss - Delbetänkandet Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Säffle kommuns förslag till yttrande, 2016-09-09

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2016-09-09

Yrkanden

Dag Rogne (C) yrkar att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen

Ola Johansson (M) yrkar, med bifall av Anders Anderberg (SD), att Säffle kommun ska besluta att avstyrka förslaget till ny regional indelning.

Dag Rogne (C), Ann Mlakar (S), Ingegerd Welin Fogelberg (SiV) och Ulrika Simonsson (M) tillstyrker kommunledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla kommunledningskontorets förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Säffle kommuns yttrande över betänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) och överlämna detsamma till Finansdepartementet.

2016-09-22 Utdrag till
Finansdepartementet
Samtliga nämnder och bolag
Kommunledningskontoret, kanslienheten

Ordf sign

Just. sign

Utdragsbestyrkande